

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344

LIV.

Gegužė — May 7, 1969

Nr. 36

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VĖJAS IŠ VAKARŲ

'Komunizmas jau nebeegzistuoja' — teorija ir praktika.

Nereikia būti dideliu 'kremlinologu', kad konstatuotum, jog tarptautinis komunizmas pergyvena tokią krizę, kad net tenka iš visopabėjoti jo egzistenciją. Iki šiol apie tai viešai buvo kalbama tik Vakaruose, dabar tai sakoma ir Rytuose. Tiesa, ne viešai, bet vis dažniau. Ką tik čia, Amerikoje, pasirodė buvusio Tito labai artimo bendradarbio Milovan Djilas knyga "The Unperfect Society" (Netobula Bendruomenė), išleista Harcourt, Brace & World leidyklos (267 psl. 5 dol.).

Šis autorius susilaukė pasaulinio dėmesio savo kita knyga 'Naujoji klasė', išleista 1957 metais. Joje jis aiškino, kad komunistinė sistema pagimdė naują pareigūnų ir biurokratų klasę, kuri valdo savo naudai, mažai paisydama komunistinės ideologijos. Už tai savo tėvynėje, Jugoslavijoje,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Djilas atsisėdė 9 metams į kalėjimą. Kiek metų jis gaus už savo naują knygą, šiuo tarpu dar nevisai aišku, galimas daiktas, kad ir visai nieko, nors jis ir čia komunistams skelbia dar baisesnius dalykus.

Anot jo, naujoji klasė — technikai, įmonių vedėjai, mokytojai, menininkai — nori laisvės bėdruomenės. Jų spaudimas palaipsniui veda prie to, kad komunistinis režimas nors ir lėtai virsta vis daugiau ir daugiau panašiu į vakariečių su mišriomis ūkinėmis formomis ir asmeninėmis laisvėmis. Partija negali atsakyti tų specialistų pagalbos, lygiai kaip ir Vakaruose tokie pat specialistai įgyja vis daugiau įtakos viešame gyvenime. "Komunizmas jau nebeegzistuoja" — rašo Djilas — egzistuoja tik tautinis komunizmas, kuris skiriasi savo doktrinom ir praktiška politika...

Faktas, kad Djilas dar nesėdi kalėjime, yra turbūt svarbiausias argumentas jo naudai. Tiesa, jo gyvenimas yra gero, kai suvaržytas, tačiau jo burna nėra visiškai uždaryta.

Kitas argumentas būtų balandžio 13 d. Jugoslavijoje įvykę rinkimai, kurių metu buvo išrinkti 43.678 įvairaus masto pareigūnai. Skirtumas tarp tų ir ankstyvesnių rinkimų buvo tas, kad šįkart kandidatūras išstatė ne tik kompartija. Tiesa, ta teisė buvo tik 'ant popierio', iš tikro kompartija visus kandidatus iš anksto apsvarstė ir nepatikimais pasiūlė patiems 'nusiimti' o liaudis savo nepasitenkinimą galėjo pareikšti tik įmesdama sugadintas balsavimo korteles. Būdinga naujiems laikams, kad buvo paskelbta, kad balsavo iš viso 86,96% rinkinių ir beveik kas dšimta rinkimų kortelė bū-

vo sugadinta! Pripažinimas, kad 10% gyventojų yra nepatenkinti — jau yra didelė pažanga. Įdomu taip pat, kad Serbijos seime tarp 305 atstovų tik 43 yra partijos pareigūnai, bet 86 įmonių direktoriai. 'Naujoji klasė' stiprinasi.

Žinia, tai vyksta Jugoslavijoje, kuri prisibijo sovietų spaudimo ir ieško simpatijų Vakaruose. Viena kregždė dar nereiškia pavasario. Bet ir pačioje Sovietų Sąjungoje pasitaiko idomių dalykų. Užsienius dabar iš Maskvos pasiekė vieno buvusio Latvijos pavyzdinio kolchozo pirminko Jono Jachimovičiaus laiškas, datuotas š.m. kovo 24 d., ir sovietų sostinėje, teigiamai, labai paplitęs. Tas Jachimovičius pagarsėjo jau anksčiau dėl savo protesto prieš... rašytojų persekiojimą ir Čekoslovakijos okupaciją.

Protestuotojas Jachimovičius.

ją. Už tai, žinoma, jis buvo tuojau išmestas iš partijos, tačiau dėl ne visai aiškių aplinkybių. Jachimovičius nebuvo tuojau pat likviduotas ar pasodintas į beprotnamį, bet ir toliau galėjo naudotis šokia laisve. Ne kaip kolchozo pirminkas, bet pečkūrys... Suimtas jis buvo kovo 24 d., bet prieš tai jis spėjo išsiųsti savo desperatišką laišką, kuris Maskvoje sukėlė sensaciją.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba, eilę metų teikusi lėšas ir pagaliau išleidusi anglų kalba veikalą "Lithuania 700 Years", su redaktoriumi ir autoriumi dr. Albertu Geručiu, Lietuvos Pasiuntinybės Šveicarijoje patarėju, Nuotraukoje iš kairės: L. Tamošaitis, S. Sirusas, J. Kiaunė, dr. A. Gerutis, A. Senikas ir pirm. E. Čekienė. Knygos kaina 12 dol. Užsisakant per LNF tik 10 dolerių. Čekų pasiūlyti: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 St. Woodhaven, N.Y. 11421. Taip pat šiuo adresu kreipiasi ir tie kurie knygą nori gauti platinimui. Plačiau apie šį veikalą žiūr. 5 puslapyje.

KOLCHOZUOSE NIEKO NAUJO

Po trejų metų svartymo, komunistų partijos centro komitetas Maskvoje paskelbė naują kolchozų įstatų projektą. Projekte tebetvirtinama, kad kolchozai patys nusistato savo įstatus, o šis projektas esąs tik pavyzdys.

Dabar jau 38 m., Jachimovičius visą savo gyvenimą buvo pavyzdingas komunistas. 10 metų komjaunuolis, aštuonis metus partijos narys. Jo ir tėvas buvo komunistas Latvijos kalėjimuose išsėdėjęs 8 metus.

Ir štai dabar tas žmogus savo paskutiniame laiške rašo:

"... aš kreipiuos į latvius, kurių kraštas man buvo tėvynė, kurių kalbą aš vartoju nuo vaikystės, lygiai kaip lenkų ir rusų... Neužmirėkit, kad Sibiro stovyklose kankinosi tūkstančiai jūsų tautiečių! Reikalaukit jų grąžinimo į Latviją. Atidžiai sekite likimą kiekvieno, kuriam dėl politinių priežasčių buvo atimta laisvė!..."

(Nukelta į 2 psl.)

Betgi tame pavyzdyje viskas taip smulkmeniškai numatyta ir surašyta, kad paskiram kolchozui "savo" įstatus sudarant nieko kita nebelineka daryti, kaip tik įrašyti į tą pavyzdį savo kolchozo vardą ir adresą...

Projektas dabar paskelbtas "plačiam svarstymui". Tai yra, dabar kas turi kokių siūlymų paskelbtajam pavyzdžiui kaip nors papildyti, pakeisti, gali rašyti komisijai. Tuos pasiūlymus komisija svarstysianti, ir galutinai suredaguotąjį pavyzdį duosianti priimti "visasąjunginiam kolūkiečių suvažiavimui", kuris numatomas susaukti Maskvoje ateinančių rudenį ir kuris, be abejo, projektą priims.

Iš esmės projekte numatytoji kolchozo santvarka ne kažinkiek tesiskiria nuo ligšiolinio. Se įstatuose numatytosios, o ypač maža kuo tesiskiria nuo to, kas jau praktikoje yra. Pavyzdžiui, naujame įstatų projekte jau nebėra kalbos apie darbo atlyginimą, tūra (grūdais, pašarais), nėra kalbos apie atlyginimo avansus, o kalbama apie atlyginimą pinigais, apie jo išmokėjimą kas mėnuo, — žodžiu, įstatuose įrašoma tai, kas praktikoje jau daroma. Bet paliekami iš esmės nepakeisti visi "popieriniai principai", apie kuriuos visi žino, kad jie yra tik tušti gražūs žodžiai.

Pavyzdžiui, pačiame pirmame įstatų pavyzdžio straipsnyje tebėra tvirtinama, kad toks ir toks "kolūkis yra savanoriškai susivienijusių valstiečių kooperatinė organizacija" ir tt. Nors jau praėjo 20 metų, kaip Lietuvoj tie ūkiai buvo steigiami, bet žmonės vargu ar jau bus užmirę, kaip "savanoriškai" jie ten buvo sujungti. O žino, kas tai yra kooperatinė organizacija, tas irgi mato, kad šiuose ūkiuose į tikrai koope-

ratinę organizaciją panašumo labai nedaug...

Tokių ūkių uždavinys nurodomas pirmoj eilėj — daugiau gaminti ir parduoti valstybei žemės ūkio produkcijos, o tik po to dar ir tenkinti "didėjančius materialinius ir kultūrinius kolūkiečių poreikius". Savotiškai skamba ta kalba apie "didėjančius poreikius". Gal Rusijoje tas posakis šiek tiek ir tinka, — gal tą projekto autoriai geriau žino, — bet, pavyzdžiui, Lietuvoj kalba apie "didėjančių poreikių" tenkinimą visiškai ne vietoj, kadangi kolchozai daugumui toli gražu nespėja duoti tiek, kiek Lietuvos žemdirbiai jau buvo turėję seniai prieš kolchozų įvedimą.

Kitas toks "popierinis nuostatas" tebekalba, kad kolchozams žemė "priverstinama ... ne mokamai ir neterminuotam tai yra amžinam naudojimui".

Iš tikrųjų valstybė čia nesuteikia jokios dovanos, duodama žemę "naudotis nemokamai", nes gi ta valstybė tą žemę iš tų pačių žmonių atėmė, ir nieko neužmokėjo. Antra vertus, ta pati valstybė Lietuvoj už tą "nemokamai naudotą" žemę ima mokesčius, kasmet apie 17-18 milijonų rublių.

Žemės davimo "amžinumas" irgi popierinis, nes štai tik pastarųjų kelerių metų eigoj daugiau kaip 200 kolchozų buvo paversti sovchozais, o tai reiškia, kad valdžia "amžinai duotą" žemę pasiėmė savo žinion ir "amžinus naudotojus" paverė paprastais samdiniais (Nors gal samdiniais būti gal net geriau, negu tokiais "šeimininkais", kaip kolchoze).

Naujiene įstatų projekte tai, kad sodybinių sklypų dydis numatomas sumažinti. Ligi šiol tie sklypai buvo iki 60 arų

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

● PREZIDENTAS NIXONAS esąs optimistiškai nusiteikęs dėl pažangos Vietnamo karui baigti. Amerika, atėjus laikui, ketinanti imtis naujų iniciatyvų Paryžiaus derybose ir kitur. Paryžiuje kalba, kad amerikiečiai dar šią vasarą pradės iš Vietnamo savo kariuomenės atitraukimą. Gynybos sekretorius Laird tačiau pastebėjo, kad atitraukimas kariuomenės galėsias įvykti, jei bus išpildyta viena iš trijų sąlygų. Būtent, jei tarp Saigono ir Hanoi vyriausybų įvyks susitarimas dėl abipusio kariuomenių atitraukimo, jei P. Vietnamo karinės jėgos taip sustiprės, kad vienos pajėgs nešti karo naštą, arba jei Vietkongas sumažins savo veiklą Pietų Vietname.

● PRANCUZIJOJE kairiosios partijos svarsto, kaip jos galėtų per prezidento rinkimus birželio 1 d. nugalėti degaullininkų kandidatą George Pompidou. Kairieji dabar turi tris kandidatus, bet Mitterand galvojąs, kad visiems kairiesiems reikia susiblokuoti su komunistais ir išstatyti tik vieną kandidatą.

● VIDURIO RYTUOSE konfliktas tarp arabų ir Izraelio tebėvyksta. Po nuolatinių apsišaudymų iš patrankų per Suez kanalą, praeitą savaitę buvo ramiau, bet vyko smarkus susižaudymas prie Jordano upės tarp Izraelio ir Jordano kariuomenės dalinių.

● SOVIETŲ ŠNIPAS, KGB agentas, austras Rupert Ziegel, kuris balandžio mėnesį Vakarų Berlyne pasidavė amerikiečių rankas, su savimi atsinešė sąrašą, kuriame buvo išvardinti 250 sovietų agentai Vakaruose. Jau suimti 25, kiti spėjo pabėgti.

● KENTUCKY DERBY, žymiausias Amerikos arklių lenktynės praeitą šeštadienį laimėjo favoritas Majestic Prince, kuriuo jojo žokėjas Bill Hartack. Jis jau penktą kartą laimi tokias varžybas. Piniginis laimikis buvo 155,700 dolerių. Lenktynės žiūrėjo apie 100,000 žmonių, kurių tarpe buvo ir prezidentas Nixonas, pirmas šiame šimtmetyje prezidentas, asmeniškai stebėjęs Kentucky Derby.

-- Ar ne keista, drauge, kad vienos raidės nukrito, o kitos laikosi?!

BOSTONO LIETUVIAI PAGERBĖ KOMP. JULIŲ GAIDELĮ

Balandžio 5 d. komp. Julius Gaidelis atšventė savo gimimo 60 metų sukaktį. Tos dienos vakare, kaip savo Garbės nari, jį aplankė ir pasveikino ALTS-gos Bostono sk. pirmininkas inž. Vyt. Izbickas ir dar keletas artimų draugų. Tai buvo lyg pirmoji kregždė tos sukakties minėjime.

Balandžio 26 d., jau po operos Danos gražiai nuskambėjusių spektaklių Chicagoje, L. B. Bostono Kultūros klubas, Internacionalinio Instituto patalpose, surengė platesnio pobūdžio komp. Juliaus Gaidelio pagerbimą, į kurią susirinko galšimtas Bostono liet. šviesuomenės. Kvietimų atvirukuose parengimas taip apibūdintas: "Kompozitoriaus Juliaus Gaidelio 60 metų sukakties paminėjimas ir jo kūrybos apžvalga".

Komp. Jul. Gaidelio kūrybos apžvalga, kaip vienas bostonietis jį praminė, padarė "nepavargstantis žmogus" smuikininkas Iz. Vasyliūnas. Jis įteikė sukaktuvininkui ir iš Chicago parvežtą Lietuvių Fondo medalį.

Meninėj daly, sūniui Vyteniuui akompanuojant, Iz. Vasyliūnas su įsijautimu pasmuikavo šiuos komp. Jul. Gaidelio smuikui sukurtus kūrinius: Verpėją, Lietuvišką šoki, vieną dalį iš Smuiko koncerto ir Pavarario šoki. Birutė Vaičiūrgytė su regimu talentu ir stipria išraiška paskaitė Jono Aisčio ir Henriko Radausko eilėraščius.

VĖJAS IŠ VAKARŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

"Komunistai visų kraštų, komunistai Sovietų Sąjungos. Jūs tarnaujate vienam viešpačiui ir vienam vadui -- tautai. Tauta tačiau susidaro iš gyvų žmonių, iš konkrečių likimų. Jei žmogaus teisės yra pažeidžiamos, ir tai socializmo vardu, marksizmo vardu, tada negali būti jokių abejonių. Tada jų sąžinė ir jų garbė turi įsakyti komunistai pirmyn, komunistai pirmyn."

"Svarbiausia, kad ir pačiai Sovietų galybei yra pavojinga, jei žmonėms dėl jų ištikinimų atimama laisvė, nes neilgai truks, kad ir jai bus atimta laisvė."

"Šio pasaulio galin-gieji yra stiprūs, nes mes prieš juos puolame ant kelių. Kelkime!"

I. A. Jachmovič Latvijos socialistinė tar-ybų respublika, Jurma-la 10, Bulduru prospek-tas 18, butas 4."

Kaip sakėme. Viena kregždė nereikia pavasario. Esama ir visai teisingo išpėjimo: kol saulė užtekės, rasa mums ir akis išės. Tačiau kartais ir vėjuose iš Rytų galima pajus-ti malonesnį dvelkimą.

Gyvu žodžiu sukaktuvininką sveikino L. B. Bostono Kultūros klubo pirm. dr. Br. Mikonis, L. B. Bostono apygardos pirm. inž. Škudžinskas, BALFo vardu J. Valiukonis, Dramos Sambūrio ir Korpi Neo-Lithuania sveikinimus paskaitė B. Vaičiūrgytė ir kt.

Sveikinimus raštu linksmai skaitė L. Jasaitienė. Jų buvo nemenkas pluoštas. Sveikino Lietuvos atstovas Washington, D.C., J. Kajeckas, generaliniai konsulai Anicetas Simutis ir Petras Daužvardis, garbės konsulas A. O. Shallna ir ponia, Pasaulio Liet. Bendoruomenės pirm. St. Barzdukas, VLIK pirm. dr. K. Valiūnas, JAV LB Tarybos pirm. J. Kapočius, Chicago Lietuvių Operos Valdyba, kompozitoriai J. Žilevičius ir Br. Budriūnas, operos solistai D. Stankaitytė, R. Mastienė, St. Baras, A. Brazis ir J. Vaznelis, Liet. Enciklopedijos leidėjas, ALT S-gos Bostono sk. pirm. inž. Vyt. Izbickas, ALIAS Bostono sk. pirm. inž. J. Rasys, L. B. Bostono apylinkės valdyba, Bostono liet. skautai, teisininkai, R. movėnai ir kt.

Sukaktuvininkui Jul. Gaideliui įteikta keletas dovanėlių, F. Gaidelienėi gėlių puokštė. Gėlės žiedu D. Jasaitytė papuošė ir vakaro programos dalyvius.

Sveikinimų ir linkėjimų pagrindinė mintis: tegu komp. Jul. Gaidelis sukuria dar nors 2-3 operas.

Gegužės 17 d. Bostono Kultūrinių subatvakarių rengėjai ALTS-gos namuose rengia pobūvį su Danos muzikos autorium komp. Julium Gaideliu. Čia savo mintimis apie Jul. Gaidelio kūrybą pasidalins komp. Jer. Kačinskas. Tikimasi, kad Bostono lietuviai turės progos išgirsti ir vieną kitą operos Danos ištrauką. (t.st.)

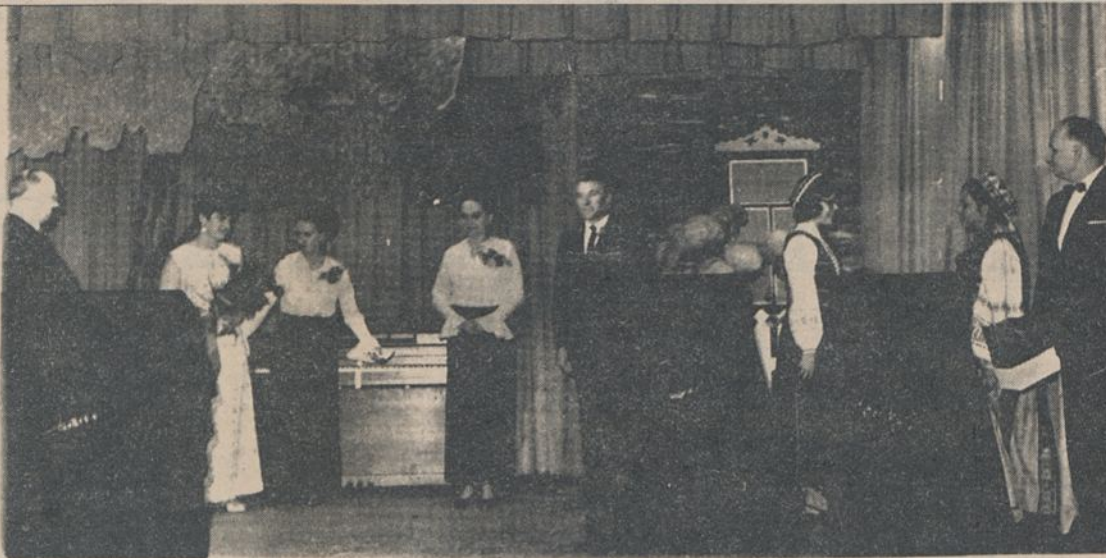
REMONTUOS TAUTINIUS NAMUS

Balandžio 18 d. savuose namuose įvyko ALT S-gos Bostono skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Jį atidarė skyriaus pirm. inž. Vyt. Izbickas, pakviesdamas pirmininkauti inž. J. Dačį ir sekretorium Al. Lileikį.

Apžvalginiam pranešime inž. Vyt. Izbickas pažymėjo, kad susirinkimui teks spręsti keletą itin svarbių neatidėliotinių reikalų: 1. skubus savų namų remonto reikalas ir su tuo susijęs pinigų sukėlimo klausimas. 2. Atstovų išrinkimas į Sąjungos sukaktuvinį seimą New Yorke, 3. Skyriaus šių metų veiklos nustatymas.

Išdininkas Ant. Vilėniškis padarė pranešimą apie skyriaus finansinę padėtį, ji toli gražu nepatenkina reikalaujamų išlaidų, reikalingų namų taisymui ir patiekė apytikrę sąmatą, būtiną numatytiems darbams.

Nuosavi skyriaus na-

Philadelphijos lietuviai aktoriai Bostone išpildė balandžio 20 d. V. Volerto mitsų dailiosios literatūros ir dainos pyne "Margais takais keliauja žodis". Vakara rengė LVS "Ramonė" Bostono skyrius. Viršuje nuotraukoje skyriaus pirm. B. Bajerčius sveikina aktorius. Iš kairės: Ona Pliuškonienė, Aušra Mačiulaitytė-Zerr, Virginija Majauskienė, B. Balčiūnas, Birutė Adomavičiūtė, Vilija Leščinskaitė ir programos vedėjas J. Vizbaras. Apačioje dalis bostoniečių seka programą. P. Pliekšnio nuotraukos

mai po ilgų metų naudojimo jau reikalingi kapitalinio remonto, pradedant naujo stogauždėjimu ir baigiant vidinių salių tvarkymu.

Susirinkime dalyvavo nemažas skaičius narių ir Neo-Lithuania skyriaus jaunimo atstovai, kurie net patiekė konkretų planą vidiniams namų remonto pagerinimui praveisti.

Susirinkime veik visi pasisakė už neatidėliotiną namų taisymą. Valdybai pavesta sudaryti specialią žinovų komisiją, kuri turėtų paruošti remonto vykdymo planą ir tam reikalingų išlaidų biudžetą. Reikalingoms išlaidoms padengti po gyvų diskusijų buvo priimtas inž. Ed. Cibo pasiūlymas. Visi skyriaus nariai ir Sąjungos bičiuliai savanoriškai pasirašo savo įnašą į namų remonto fondą, pagal išgalę. Sumanymas rado gyvą atgarsį ir jau čia pat susirinkimo metu narių buvo pasirašyta \$2010 sumai. Pasirašymai aukoti buvo tęsiami ir šeštadienį, t.y. balandžio 19 d. kultūrinio subatvakario metu.

Į įvykstantį Tautinės Sąjungos Jubiliejinį Seimą New Yorke atstovais buvo išrinkti: inž. Brutenis ir Romas Veitai, inž. Ed. Cibas, Al. Griauzdė ir sk. pirm. Vyt. Izbickas, be to seime pasižadėjo dalyvauti

visi galintieji išvykti. Susirinkimas buvo baigtas tradicine kavute.

J.V. Sūduvas

RELIGINĖS MUZIKOS VALANDA

Sekmadienį, balandžio 27 d., 2 val. po pietų, Nekalto Prasidėjimo lietuvių bažnyčioje, Cambridge, Mass., surengta religinės muzikos valanda. Programą atliko solistė (m e z z o sopranas) Stasė Daugėlienė, smuikininkas Id. Vasyliūnas ir Vytėnis M. Vasyliūnas.

Solistė St. Daugėlienė pagiedojo šiuos religinės muzikos kūrinius: G. F. Haendelio Te Deum, J. S. Bacho Kai tu arti manęs, J. Naujalio Maldą, Br. Budriūno Sveika Marija, P. Čaikovskio Dievas mano ganytojas (22 psalmė) ir T. Duleois O vos omnes iš Septynių Kristaus žodžių.

Iz. Vasyliūnas pasmuikavo Desplanes Intradą, Z. Aleksandravičiaus Sveika, Marija; F. Thomé's Andante Religioso.

Vyt. M. Vasyliūnas vargonais solo pagrįso J. S. Bacho Preludą ir Fugą E Moll, J. Brahmsio Choralinį preliudą O, Dieve ir G. Muffat'o Toccata.

Atlikti ir du tersetai: Č. Sasnausko Skubink prie kryžiaus ir A. Vivaldi'o Domine Deus iš Gloria.

Abu solistus vargonais lydėjo Vyt. M. Vasyliūnas.

Koncerto programa parengta labai rūpestingai. Ir solistė St. Daugėlienė, ir Vasyliūnai pasirinktus kūrinius atliko su įsijautimu

Kolchozuose nieko naujo...

(Atkelta iš 1 psl.)

dydžio, dabar negalės būti skiriami didesni kaip 50 arų (pusė hektaro). Tačiau kam tie sklypai paskirti senomis normomis, tam nebūsią mažinami. Prieš kiek laiko buvo kalbų, kad tuos sklypelius iš viso reikią panaikinti, -- tegu visi dirba ir užsidirba kolchozuose. Bet kai suskaičiuoja, kad sklypeliuose pagaminama pieno ir mėsos beveik tiek pat, kiek didžiuosiuose sukolektyvintuose plotuose, tai sklypelius naikinti dar nedrąsu.

Išrašomas į istatus ir kitas naujas, praktikoje jau pradėtas vykdyti dalykas: mažos pramonės įmonėlės ūkiuose, kur ne sezono metu žmonės galėtų ir ką kita prasi-manyti, šalia žemės ūkio darbų. Iš pramonės administratorių yra nemaža pasipriešinimo tam sumanymui, bet žemdirbių tarpe toki papil-

ir savo meną gera technika. Parapijos klebonas kun. S. Saulėnas koncertantams padėkojo jautriai žodžiu.

Po koncerto būrelis artimų draugų praleido porą valandų malonioj Vasyliūnų pastogėj prie vaišių skobnio

(t. St.)

domi verslai, atrodo, daug kur pageidaujami ir beveik gaivališkai plinta. Iš viso, naujas tų istatų projektas yra bandymas truputį atleisti varžtus ir tuo būdu išsaugoti "statinės lankus", kad visiškai nesutruktų ir lentelės nepabirtų. (ELTA)

IR KAUNE RUSŲ NEMĖGSTA...

Krepšinio mėgėjai Kaune savo "Žalgirį" palaiko be atodairos. Rungtynėse su Leningrado "Spartaku" į teisę buvo paleista ledų porcija, kai to teisėjo sprendimas buvo pagrįstai ar nepagrįstai nepalankus "Žalgiriui". Teisėjas sustabdė rungtynes ir, jeigu jos būtų buvusios visiškai nutrauktos, tai "Žalgiris", kaip aikštės šeimininkas, būtų automatiškai paskelbtas pralaimėjusiu. Treneris atsispašė teisėjas, ramino žiūrovus, ir rungtynės buvo baigtos, bet "Žalgiris" vis tiek jų nelaimėjo. Paskui TIESOJ buvo graudinama, kad šis pralaimėjimas atsitiko kaip tik dėl žiūrovų persitengimo palaikyti savuosius. (TIESA, balandžio 24).

Toks triukšmas keliamas už savuosius, bet išeina ir prieš svečius nukreiptas. Spauda jį peikia, kaip nesportišką elgesį. Gąsdina, kad Kaunas gali netekti rungtynių, nes niekas nenorės Kaune žaisti. Šalia to juntamas ir kitas susirūpinimas, nes, kai tokie įvykiai pasikartoja, tai ima atrodyti, kad čia kažkas ne tik antisportiška, bet ir su "tautų draugyste" nebesklandžiai dera... Į sporto aikštes ne tik kviečiama daug milicijos, bet žada net ir "draugovinių" mobilių, kad padėtų išlaikyti drausmingą ir s v e č i a m s palankesnę laikyseną. Laikraščiai ragina publiką auklėti, tačiau tai nesiseka, nes kiekvieną bandymą aikštėn susirinkusius pamokyti gero elgesio publika nustelbia kurtinančiu "kaukimu"... Ir niekas neprisipažįsta, kad čia būtų kokios planingos prieš ką nors nukreiptos politikos. Tai esąs tik "spontaniškas savųjų palaikymas".

MIRĖ DR. STASYS BLINSTRUBAS

Balandžio 19 d. Vilniuje mirė technikos mokslų daktaras Stasys Blinstrubas, buvęs Kauno radijo stoties inžinierius, vėliau Klaipėdos, paskui Vilniaus radijo stočių viršininkas.

S. Blinstrubas, gimęs 1901 m. Šiauliuose (tėvas Lietuvos neprik. laikais buvo Šiauliuose notaras), buvo baigęs Paryžiaus aukštąją elektrotechnikos mokyklą ir dirbo radiotechnikos srityje iki karo pabaigos. Po karo pakrypo į geofiziką, magnetinę ir gravimetrinę naudingų iškasenų žvalgybą, teoriškai įrodė, kad Lietuvoje turi būti naftos. (ELTA)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMĄ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVATHE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpis.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

SAVANORIŲ PRIESAİKA

Prieš penkiasdešimt metų, 1919 m. gegužės 11 d. Kaune, Baltosios Gulbės aikštėje, kariuomenės vadovybei, būriui dvasiškių ir kauniečių miniai stebint, arkivyskupas Pr. Karevičius iškilmingai priėmė pirmąją savanorių karių priesaiką.

Tai buvo istorinė Lietuvos kariuomenės diena.

Ark. P. Karevičius tada šiais žodžiais kreipėsi į karius:

"Tėvynė, Teisybė ir Dievas yra su jumis savanoriai-kariai. Tad būkite drąsūs ir tikėkite, jog nepaisant priešų gaušos ir jų jėgos, Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę laimėsite... Tepadeda jums Visagalis Dievas!"

Lietuvos savanoriai duotą priesaiką garbingai ištesėjo. Kovose prieš žymiai gausingesnius ir geriau ginkluotus priešus nedejuodami, kantriai pakėlė visokius nedateklus, sunkų nuovargį ir skurdą, nes jų krūtinėse liepsnojo galinga šventoji Tėvynės meilės ugnelė. Savo vėliavoje savanoriai turėjo šūkį: "Tėvynės laisvė -- mūsų laimė".

Juos visus tada antkojų sukėlė Lietuvos vyriausybės atsisaukimas:

"... Vokiečių kariuomenei atsitraukiant, jau išibrovė Lietuvon svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulius, mantą. Jos palydovai -- badas, gaisrų pašvaistės, kraujo ir ašarų upeliai. Tad ginkime Lietuvą! Parodykime, kad esame verti amžiais kovotos laisvės. Šiandieną Lietuvos likimas mūsų pačių rankose... Visi kaip vienas, stokim už Tėvynę. Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdių, miestų ir miestelių, eikime iš visų Lietuvos kraštų laisvės ir Tėvynės ginti!"

To šaukimo laukė tauta. Tuoj atsiliepė jaunimas. Pavieni ir būriais ėjo iš visų Lietuvos kampų, stėjo į krašto apsaugą, kūrėsi savanorių pulkai.

Iš viso savanorių įsiregistravo 14.939. Nepriklausomybės kovose žuvo apie 1.300, sužeistų buvo 2.300 ir visam gyvenimui invalidais liko 150. Tarp savanorių buvo ir apie 120 moterų. Jos ėjo gailingųjų seserų ryšininkų pareigas, dalyvavo žygiuose ir dirbo

stabuose. Moterys taip pat parodė daug drąsumo, sumanumo ir ištvermės tarnyboje. Devynios jų buvo apdovanotos Vyties Kryžiumi.

Tremtyje atsikūrusieji savanoriai savo vėliavon išsirašė: "Dieve padėk -- Tėvynę ginam". Bet okupacija, deportacijos, ir tremtis jų elles išretino. Anų dienų savanoriai kovos žirgų jaunebebalnos. Kasdien jų eilės retėja ir ateis diena, kada jų nebeliks nė vieno mūsų eilėse. Tačiau Lietuva kelsis ir nauji savanoriai jai vėl bus reikalingi. Tad šiandien dar išlikusių savanorių pagrindinis tikslas yra skiepyti mūsų jaunimui didvyriškumo ir pasiaukojimo dvasią.

Kūrėjas - savanoris
Nepriklausomybės
kovų dalyvis, K. Petras
Kasas.

TĖVAI NEMOKA
PASAKYTI "NE"

Australijoje išeinąs lietuvių savaitraštis "Tėviškės Aidai", kovo 4 d. laidoje, rašo, kad tėvai dažnai nemoka savo vaikams pasakyti "ne" ir tuo daro didžiausią klaidą.

"Šie metai yra skelbiami lietuviškos šeimos metais. Šeima yra mažiausia tautos ir viso pasaulio bendruomenės ląstelė, bet tuo pačiu ir judriausia. Joj gyvenimas vyksta nesustojamai, ji judri ir gyva visuomet. Kiekviena šeima turi spręsti daug rūpesčių ir problemų. Viena didžiausių šeimos problemų yra jaunimo tautinis, religinis bei visuomeninis išauklėjimas -- pagrindų padėjimas. Jeigu tėvas ir motina pyksta, jaudinasi dėl vaiko nepaklusnumo, bet nieko nedaro, tai ne jaunolio kaltė, jeigu jis vėliau nueis blogu keliu. Jeigu tėvai nemoka pasakyti, o gal net bijo, žodžio "Ne", bijo griežtesnio nurodymo, o kada reikia ir įsakymo, bijo prarasti dėl to savo vaikų meilę, tai veltui vėliau verkšient, kad sūnus vietoj universiteto nuėjo į kalėjimą. Lepinimas, šokinėjimas perdė-

ANTANAS SMETONA NAUJOSIOS LIETUVOS ARCHITEKTAS

Vyt. Alantas

Platono filosofijos įtaka jo politinei pasaulėžiūrai

Žmogaus gyvenimas palieka vagą, kaip laivelis palieka bangelių sąvartą skrodamas vandens paviršiumi. Mažas laivelis palieka mažą sąvartelę, didelis laivas -- plačią, gilią, putojančią vagą, kuri dar ilgai neišnyksta nuo vandens paviršiaus, nors laivas jau seniai bus dingęs už akiračio. Taip žmogaus gyvenimas ir darbai: mažo žmogelio gyvenimo ir darbų niekas nepastebi, didelio vyro gyvenimo ir veikla kreipia visų akių, ir jopalikta "vaga" toli nusi-driekia į ateitį per istorijos puslapius.

Todėl mes ir sakome, kad didžiavyriai nemiršta. Juk ar mums yra mirę mūsų karaliai: Min-daugas, Gediminas, Kęstutis, Algirdas, Vy-tautas Didysis? Ar mums yra mirę mūsų iškiliieji rašytojai: Mažvydas, Donelaitis, Bara-nauskas, Basanavičius, Kudirka, Vaižgantas? Ar mums yra miręs Smetona? Jei tautai yra mirę jos didžiavyriai, tai reiškia, kad pati tauta merdi ar jau yra mirusi. Jei mes išbrauktume iš

tas aptarnavimas ir jausmo suteikimas, kad viskas priklauso jaunimui, yra didžiausia klaida, kurią paskui sunku per visą gyvenimą atitaisyti.

Kiekvienas žmogus gyvenime bando, kiek ir kur jis gali lengvai uždirbti, taip sakant, "lengvai pralysti". Tai ypačiai ryškų vaikuose ir jaunime. Jie nuolat savo tėvus "egzaminuoja", bando, iki kokios ribos jiems bus leidžiama eiti. Ne vienas jaunuolis kartais slapta išsirdy trokšta, kad jam būtų pasakyta: "Ne, negalima to daryti, ten neisi". Bet to nesulaukęs nei iš tėvo, nei iš motinos lūpų išsiena tėvams keršydamas savo viduje.

Tėvai, kurie savo vaikams visapusiškai pataikauja, duoda viską, kas tik prašoma, leidžia daryti taip, kaip jie nori, galutiniam rezultate visiškai pralošia. Vaikas neįsivaizduoja tėvams dėkingumo ir prisirišimo. Tėvai dažniausiai išsivadina lengvabūdiškais ir vėliau visa kaltė už vaikų nepasisekimus jiems sumetama. "Kam man leidote tai daryti? Kokie jūs tėvai esate?"

Tėvui su vaikais kalbant lietuviškai, motina kalba angliškai, vienam liepiant važiuoti į lietuvišką mokyklą antras pri-taria sūneliui, kad šiandien labai šilta, kad daug angliškų pamokų reikia ruošti ir t.t. Šitoks tėvo ar motinos vaikui patikavimas, laikinas, tauriamas jo meilės ieškojimas veda į tą patį taip vėliau skaudų sūnaus ar dukros priekaištą: "Kam jūs man leidote?"

tautinės sąmonės savo didžiavyrius, mūsų dvasia pasidarytų panaši į tuščią salę, iš kurios išnešti visi brangiausi paveikslai, arba ji būtų panaši į biblioteką, iš kurios išgabenti visi foliantai, arba, pagaliau, ji taptų panaši į išdinę, iš kurios išplėtos visos brangenybės. Tautos didžiavyriai ir jų palikimas yra didžiausias mūsų dvasinis turtas, jie yra šviesūs žibintai, kurie šviečia mums kelią ateitin. Tautos didžiavyriai padeda mums kurti istoriją.

Todėl aš noriu kalbėti ne kaip apie mirusį Smetoną, bet kaip apie gyvą Smetoną. Visi mes daugiau ar mažiau pažįstame Smetoną iš jo raštų ir parašytų apie jį knygų, visi mes žinome, kad jis buvo pirmasis ir paskutinis Lietuvos prezidentas, kad jis buvo pramintas Tautos Vadu, kad jis buvo mokslininkas - filosofas, žurnalistas, politikas, kad jis gyvenime buvo paprastas, geras žmogus ir geras šeimos tėvas ir t.t., tačiau vargu ar mes iš kurių kitų šaltinių patirsime apie tuos atbalsius, kuriuos jo asmenybė bei veikla paliko jo amžininkuose. Nieko nebūtų klaidingesnio už iškalbėjimą, kad Smetonos gadynė baigta, kad mes, aplanę jo kapą, padėję puokštę gėlių ir surengę akademią jau suvedame su juo visas sąskaitas! Jo gadynė baigėsi politiškai, bet ji nesibaigė ir vargu ar kada baigsis tautiškai ir dvasiškai.

Didžiosios asmenybės tautos istorijoje įmina tokius gilius pėdsakus, sakyčiau, palieka tokius gilius randus tautos galvosenoje ir jausenoje, kad jie niekad nebeišdyla. Smetona nužengė nuo Lietuvos politinės scenos -- tai yra neišvengiama: žmogus nėra amžinas, -- bet jis nedingo istorijos užkulisuose, nes tikrieji didžiavyriai negali dingti už dangai nusileidus: jie peržengia scenos rampą, kitaip sakant, jie peržengia savo gadynės ribas ir apsigyvena mummyse, t.y. gyvoje tautoje. Aš čia neketinu spręsti klausimo, kas stumia pirmyn tautos istoriją: didelės asmenybės ar minia, bet stik noriu pabrėžti, kad ar mes laikysimės vienos ar kitos nuomonės, t.y. ar mes atiduosime pirmenybę asmenybei ar tautinei bendruomenei, vienu ir kitu atveju be didžiųjų žmonių tauta išsiversti negali ir yra laiminga jei tokių žmonių turi.

RAMUS VANDUO
KRANTUS GRIAUNA

Iš pažiūros Smetona buvo ramios, sakyčiau, santūrios ir gal net šaltos povyzos vyras. Reguodamas Lietuvai

Aidą (1934-1939) t.y. maždaug penkeris metus, aš matydavau prezidentą gan dažnai: turėdavau kas savaitę pas jį audiencijas, o ir šiaip jau matydavau jį įvairiomis progomis per viešas iškilmes, tačiau niekad nesu matęs jo supykusio, susijaudinusio, ar kaip kitaip nustojusio pusiausvyros. Jo judesiai bei mostai visada būdavo ramūs ir orūs. Per mūsų pokalbius prezidentūroje jis šnekėdavo lygiu, ramiu balsu patraukdamas papiroso dūmą, o ir kalbėdamas viešai jis savo kalbose nos nekeisdavo -- kalbėdavo ramiai, monotoniškai, be intonacijų ir be jokių oratorinių pagražinimų.

Kalbėdamas svarbesnėmis valstybės reikalais liečiančiomis progomis jis visada skaitydavo iš rašto užsidėjęs akinius, tarsi profesorius iš katedros, gi ne taip svarbiomis progomis jis kalbėdavo improvizuodamas, be rankraščio. Savo prakalbose lygiai kaip ir raštuose Smetona visą dėmesį sutelkdavo į kalbos turinį, būtent, į jos mintingumą, logiškumą nesigraibydamas retorinių prašmatnybių. Jo labai kruopščiai ir sąžiningai paruoštos prakalbos veikdavo į klausovų protą, bet ne į jausmus ir vaizduotę -- jis įtikinėdavo, bet ne uždegdavo. Nežinau, ar Smetona humoro neturėjo ar nemėgo, bet viešose prakalbose jo niekad nevartojo -- neteko jopastebėti ir per privačius susitikimus.

Ir štai tas iš pažiūros ramus vyras sukėlė aplink save tokį politinių aistrų bei prieštaraujančių vertinimų sąjūdį, kaip nė vienas kitas mūsų politikas nepriklausomybės metais. Užtat aš čia ir prisiminiau mūsų žmonių išminties žodžius, būtent, kad ramus vanduo krantus griauja.

ANTANAS SMETONA
TARP DVIEJŲ KRAŠTINIŲ VERTINIMŲ

Antanas Smetona, galima sakyti, dominavo Lietuvos politinę sceną per visą pirmąją dvidešimtojo amžiaus pusę. Jis buvo Lietuvos Tarybos pirmininkas, pirmasis Lietuvos prezidentas ir paskutinio Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio, galima sakyti, visavaldis Tautos Vadas, paskutinis prezidentas. Daugiau kaip pusę nepriklausomybės metų Lietuva gyveno po Smetonos ženklu. Tad suprantama, kad jo asmenybė bei veikla susilaukė kraštutinių vertinimų.

Labai aplamai imant jo vertintojus galima padalinti į dvi stovyklas: jo šalininkai jį vertino ir tebevertina teigiamai,

be užpakalinių minčių jį tituluoja Tautos Vadu, neskundžia jam pagyrų, kad Lietuva padariusi didelę pažangą visose srityse jam valdant, o jo priešai, nors negalėdami paneigti padarytos pažangos, jį kaltina per prievartą paėmus valdžią ir nusigrėžus nuo demokratinių principų. Tas politinis, sakyčiau, partinis ginčas dar nėra pasibaigęs ir ligi šiolei: jis kaip žarijos teberusena pelenuose. Žodžiu, Smetonos laikotarpis vertinamas labai kontraversiškai.

Norėčiau čia priminti, kad Lietuvos istorijoje kontraversinių asmenybių mes turime nemažai. Sakysime, Jogaila lig šiol tebėra kontraversinė istorinė asmenybė: vieni stengiasi jį pateisinti, kad jis, veddamas Jadvygą, jai į sterblę kaip krautį įmetė ir visą Lietuvą, kuri tada buvo didesnė ir galingesnė už Lenkiją, kiti gi jį už tai smerkia ir negali dovanoti, kad jis užnėrė Lietuvai ant kaklo kilpą, kurią mes nusinėrėme tik 1918 m. Žmonių poetas kun. Antanas Strazdelis (1763-1833) ilgą laiką buvo kontraversinė asmenybė: lietuviai kaimiečiai baudžiauninkai jį gerbė ir mylėjo, o ponija ir dvasiškija jo nekętė. O ar taip seniai buvo griežtai kontraversinė asmenybė dailininkas Mikalojus Čiurlionis? Vieni jį peikė, kiti gyrė, o šiandien mes jį laikome genijumi, lietuvių tautos dvasios reprezentantų ir išreiškėju. Visi tie paminti vyrai, matyt, buvo pakankamai svarbūs, kad galėjo virsti kontraversiniais, nes menka-pročiai kontraversinėmis asmenybėmis nepasidaro.

Taigi, Antanas Smetona daug kam dar ir šiandien tebėra kontraversinė asmenybė, tačiau tuoju reikia pabrėžti, kad ta kontraversija liečia tik jo politinę veiklą, tuo tarpu kai kitais požiūriais niekas jam jokios kontraversijos primesti negali. Smetona buvo praktikuojąs katalikas, savo kalbose jis visada pabrėždavo reikalingą laikytis krikščioniškos dorovės ir nurodinėdavo, kad Lietuva priklausanči Vakarų krikščioniškai kultūrai. Tuopojiūriui net ir aršiausi Vatikano pasekėjai jam nieko negali primesti. Niekas jam negalėjo ir negali primesti patriotizmo ar kurių kitų pilietinių dorybių stokos. Jei anuo metu Kauno visuomenėje sklisdavo apkalbos apie tūlus jo šeimos narius, tai apie jį patį, kaip apie šeimos galvą, jokių piktesnių apkalbų neteko girdėti. Kitaip sakant, ir šeimyniniame gyvenime jis buvo vyras be prie-kaištų.

Kontraversija prasidėdavo išėjus kalbai apie jį kaip politiką, bet ir tai tik nuo to laiko, kai jis atsistojo valstybės priešakyje po gruodžio 17 dienos įvykių 1926 metais. Iki tolei, nors Smetona ir užiminėjo atsakingas vietas, sakysime, jis buvo Lietuvos Tarybos pirmininkas ir pirmasis

(Nukelta į 4 psl.)

Operos "Dana" pirmojo veiksmo scena.

Z. Degučio nuotrauka

OPEROS 'DANOS' PABAIGTUVĖS

Ilgai ir su dėmesiu lauktas didis kultūrinis įvykis -- J. Gaidelio ir Stasio Santvaro lietuviškoji opera "Dana" jau praeitis.

Balandžio 20 d. pokuturių sekmingų pastatymų užsiskleidė uždanga, uždengdama mielą ir gražų "Danos" veidą. Keturi spektakliai, kupini lankytojų ir keltos ovacijos liudija, kad žiūrovas "Daną" sutiko šilčiau.

Po ketvirto spektaklio virš 300 Lietuvių Operos šeimos narių ir bičiulių bei rėmėjų susirinko į

Veteranų salę, 7254 West 63 St. Chicagoje, šaunioms "Danos" pabaigtuvėms. Ir kiek čia daug entuziazmo ir pakilių nuotaikos, malonių pokalbių!

Šaunų pobūvi pradėjo Lietuvių Operos vicepirmininkė Sofija Džiugienė, šiltu žodžiu sveikindama svečius ir pobūviui vadovauti kviesdama Jurgį Janušaitį.

Šią gražią puotą gilių prasmės maldos žodžiu pradėjo Jaunimo Centro direktorius kun. J. Borevičius, SJ.

Po geros ir skaniai paruoštos vakarienės ir malonių pokalbių savo tarpe, vėl buvo grįžta į oficialesnę dalį, į sveikinimus, linkėjimus.

Programos vedėjas, pradėdamas programą, pažymėjo Lietuvių Operos drąsą, ryžtą, susi-

klausymą, didelį kultūrinį darbą ir atsiectus laimėjimus per tryliką veiklos metų. Ir perdavė išeivijos lietuvių padėką Operai ir už savosios, lietuviškosios operos "Danos" pastatymą. Juk Lietuvių Operos darbais gerimės ne tik mes, lietuviai, bet stebėjosi ir amerikiečiai bei kitų tautų žmonės.

Nuoširdų padėkos žodį tarė Operos valdybos pirmininkas Alfredas Kulis, pasigėrėdamas viso kolektyvo nenuilstamu ir sutartinu darbu. Dėkojo maestro Aleksandrui Kučiūnui, iškeldamas jo nuopelnus Lietuvių operai ir "Danos" pastatymui. Ta propagą pirmininko A. Kulio ir vicepirmininkės Sofijos Džiugienės pakviestas maestro Aleksandras Kučiūnas įteikė Operos Valdybos vardu

žymenis Alice Stephens, išdirbusiai chormeisterei Operoje 10 metų ir choristui Zenonui Paškui, išdavinusiam Operos choro visą dešimtmetį.

Lietuvių Fondo atstovas A. Reklaitis gerėdamasis Lietuvių Operos dirbamu lietuvišku darbu ir džiaugdamasis "Danos" šauniu pastatymu, iškėlė operos nuopelnus lietuviškai kultūrai išeivijoje. Už šiuos darbus Lietuvių Fondo vardu A. Reklaitis libretto autoriui St. Santvarui, kompozitoriui J. Gaideliui, vyr. meno vadovui Aleksandrui Kučiūnui ir Lietuvių Operai įteikė Lietuvių Fondo 50 Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui atžymėti medalius.

Lietuvių Operos valdybos pirmininkas Alfredas Kulis taria padėkos žodį visiems operos tautininkams "Danos" pabaigtuvių pokylėje.

Z. Degučio nuotrauka

(St. Santvaro ir J. Gaidelio paobūvyje nebuvo, tad jiems skirtus medalius priėmė ir perduos Operos valdyba).

Pažymėtina, kad Lietuvių Fondo šiais metais Lietuvių Operos darbus parėmė 300 dol. auka.

Pobūvyje dalyvavęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Stasys Barzdukas palinkėjo Operai ir toliau puoselėti lietuviškąją kultūrą ir gėrėjosi Operos atsiektais laimėjimais.

Prie nuoširdžių sveikinimų Operai JAV LB Centro Valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys jungė visos Lietuvių Bendruomenės linkėjimus, džiaugėsi operos darbais, pažadėjo visokeriopą bendruomenės paramą. Pažymėtina, kad LB Centro valdyba šių metų Operos darbus taip pat yra parėmusi 300 dol. auka.

Valdybos pirmininkas Alfredas Kulis dar kartą sugrįžo su žodžiu ir prisiminė visus garsius lietuvių, savo auka parėmusius operos darbus. Ilga eilė aukotojų, tarpe jų ir stambių bei šimtininkų. Mecenatams Operos dalyviai suklebė nuoširdžias ovacijas, kaip savo dėkingumą rodydami tiems žmonėms, kurie lengvina operų pastatymus sunkią finansinę našą.

Programos vedėjas perskaitė visą eilės sveikinimų raštą. Jų tarpe ilgakas padėkos kiekvienam Operos išskirtinam dalyviui libretto autoriaus Stasio Santvaro žodis, labai taiklus, mielas ir šiltas. Muzikos vėterano prof. J. Žilevičiaus šiltas sveikinimo žodis.

Dail. Algirdas Kurauskas, "Danai" davęs šaunią aplinką, sukūręs pasigerėtinai gražias dekoracijas, prisiminė savo visus nematomus ir spaudoje nelinksniuotus bet nuoširdžius ir didžius darbininkus ir mielas valandas bendrame darbe.

Režisierius Petras Maželis, tiek daug šir-

Jurgis Janušaitis, vadovavęs operos "Danos" pabaigtuvių programai.

Z. Degučio nuotrauka

dies ir darbo idėjas, idiegdamas "Danai" gyvastingumą, pažymėjo, kad jam buvę labai miela dirbti su Chicago Lietuvių Opera.

Solistų vardu jautrų žodį tarė Stasys Baras, pažymėdamas, kad "Danos" baigmėje skambėjus "Tėve mūsų" ne vienam išspaudė ašarą. Tad kol daina išspaudžia ašaras, tol ji bus gyva, tol išeivijoje lietuviui neš džiaugsmą. Ir "Dana" yra tas šviesus pavvyzdys.

Paskutinis, trumpas, taiklus, nuoširdus žodis buvo didžiojo Lietuvių Operos vairuotojo, maestro Aleksandro Kučiūno. Jis neminėjo operos dalyvių vardų, bet atvira širdimi tarė visiems, visiems šio kolektyvo žmonėms nuoširdų ačiū. "Daną" statant taip pat buvę miela dirbti su Operos Valdyba, kuri parodžiusi tiek daug ryžto. Ir "Dana" yra visų sutartino ir gražaus darbo išdava.

Muz. Aleksandras Kučiūnas Lietuvių Operai yra pašventęs daugelį metų, jo dėka galime didžiuotis šauniai pastatytomis operomis ir jo atliktus darbus Lietuvių Operoje vertiname su didžia pagarba ir padėka.

Linksmoje dalyje, grojant Balio Pakšto orkestrui, džiūgavo poros šokyje, protarpiais skambėjo dainos, visus svečius lydėjo giedri nuotaika.

Jvš

A. SMETONA

(Atkelta iš 3 psl.)

prezidentas, tačiau niekas į jį kaip į kontraversinę asmenybę tada nežiūrėjo. Kontraversija prasidėjo, sakau, jampamūs valdžią 1926 m. Tada jis atsidūrė kryžminėje ugnyje. Jis turėjo daug rėmėjų, bet daug ir priešų. Opozicija jį apšaukinėjo fašizmo simpatiku, demokratijos priešu, uzurpatoriumi ir net diktatoriumi.

Praktinėje plotmėje tas ginčas šiandien nebeaktualus, tačiau iš išeivijos jis dar kartais tebetęsiamas teorinėje plotmėje, ir jis dar idomus vyresniajai kartai, kuri išgyveno nepriklausomos Lietuvos laikus, o tuo tarpu jaunajai kartai tiek išeivijoje tiek pačioje Lietuvoje tas partinis kivirčas jau yra tapęs tik istoriniu faktu.

(Pabaiga kitame nr.)

Operos Valdyba atžymėjo 10 metų dirbusius operoje: Nuotraukoje iš kairės: muz. Alice Stephens, operos chormeisterė priima žymenį iš maestro Aleksandro Kučiūno, toliau pirmininkas A. Kulis ir vicepirmininkė Sofija Džiugienė.

Z. Degučio nuotrauka

J. GLIAUDA

ŽAIZDRE

PIRMĄJĄ PREMIJĄ LAIMĖJUSI DIRVOS KONKURSE NOVELĖ

(8)

Supratusi kad, jis kliedi patapnojo jo veidą pirštų galais, stengdamosi atgaivinti jo sąmonę.

-- Viskas bus gerai, brangusis, -- ji pakartojo savo sugestiją.

Tauragis tylėjo.

Ilma sėdo greta lovos budėtojos pozoje. Ilgai ji budriai sėdėjo ir stebėjo Tauragio veidą, joužmerk-tas akis, jo labai siauras ir beveik juodas lūpas. Jai ėmė rodytis, kad veidas kinta, kad bruožai aštrėja, akys dumba, o lūpos tampa lyg dvi sugretintotos, sutapusios juodos linijos.

Ji pati kartojo sau:

-- Viskas bus gerai.

Bet tai buvo tik sugestija, neatremta į realybę.

Pasilenkus pabučiavo Tauragį lūpas ir pajuto kad smarkus karštis kaitina jo kūną.

Apleisdama kambarį, ji uždengė Tauragio veidą plačiu deguonies gaubtu.

Kasputis sunkiai sėdo kėdén. Sujaudintas pasikalbėjo su rajmedpunktu dėl kraujo transfuzijos, jis trenkė telefono ragelį ir kelis kartus perėjo kambarį, nuo lango prie stalo ir atgal.

Kraujo transfuzijos kartotekai reikia tikslaus

paciento vardo ir adreso. Reikia parūpinti priemones transfuzijos mokovui su plazma ir aparatais atgabendinti.

Mergina kikeną, džiaugdamosi pasikalbėjimu su gydytoju. Ji tvirtino, kad personalo nepakanka, kad kraujo išandėliavimas mažas, kad jie patys nustato iliejamą plazmos kiekį.

Kasputis vylėsi Girdo vardu gauti plazmą Tauragiui. Tačiau jis atsitrenkė į tokį formalumų labirintą, kad planas tapo chimera.

-- Juk tai emgebe leitenantas, -- sakė Kasputis, -- sužeistas banditų.

-- Toks turi susisiekti priemonės, atkirto jam iš rajmedpunkto transfuzijos reikalams, be to, tam yra kitos medįstagos. Jis nėra civilis pilietis. Jis vojenkomo žmogus.

Apie savo susirėmimą telefonu dėl kraujo plazmos išgavimo jis pasakė Girdui.

Girdas nusijuokė:

-- Kiek netekau, tiek priauginsiu. Svarbu valgyti mūsų klube bifštekus. Fronte transfuzoriai pylė plazmą kaip vandenį. Gal ten ir buvo dažytas vanduo? Kas žino tų transfuzijų pasekmes.

Prieš Kasputį ant rašomojo stalo, greta telefono aparato, stiklinėje peleninėje gulėjo dvi kruvinos kulcos.

Mažyčiai metalo gabalėliai, suvedę du kenčiančius priešus į jo vedamą ligoninę.

Jis pagalvojo: jeigu šauliai būtų buvę taiklūs, jeigu ginklas nebūtų virpėjęs rankose, šis popietis jo gyvenime būtų toks, kaip buvo tūkstančiai kitų. Dabar jis įžengė į absurda. Meilės išpažintis Ilmai, kurią jis nešiojo savy kartais kaip skaudulį, kartais kaip laimę, įgavo tame absurde liguistą psichopatinį lūžį. Avantiura tik pradėta. Ji gilės ir sunkės režimo ir jo likimo atveju.

-- Ką gi, -- jis galvojo, -- aš įpratęs prie avantiurų šachmatų lentoj.

Ir jis, ir Girdas nekenė žaidimo įvade rokiuotės. Tai jiems abiem buvo gaištis, neapsisprendimas. Žaidimo baigmė patas palikdavo blankų nepasitenkinimo pergale įspūdį. Tačiau patiesimo procesas teikė nuostabų avantiuristinio gyvenimo skonį. Girdas mėgo bokštą, Kasputis labiausiai mėgo žirgą.

-- Žirgo šuolių nesustabdo nei ponai, nei liaudis, -- jis filosofavo apie figūras, šuoliuodamas žirgu.

-- O mes turime barikadą, -- šiepėsi Girdas, operuodamas bokštu.

Šios pasakiškos, absurdinės avantiūros vertė glūdi tik akimirkoje, kada jo mylima moteris jį sudievinančiomis akimis žvilgtelėjo į jo veidą. Juk ir legendų šventieji ne kasdieną regėjo Dievą. Gal būtų, tik kartą, tik akimirka savo gyvenime. Brangiai įgyjamos tokios akimirkos.

Kasputis liko budėti nakčiai.

Išsivirė tirštos, smalinės kavos, maišė ją su romu ir sriubčiojo karštą, kartų gerimą iš stiklinės, idėtos į sidabrinį laikiklį su rankena.

Jis vizitavo leitenantą.

-- Miegame? -- paklausė jis, gydytojiškai padėjęs ranką ant jo kaktos.

-- Sapnuoju gana biaurius sapnus, -- atsakė Girdas.

-- Tai natūralu. Nervų įtampa.

-- Mūsų žmonės neprivalo turėti nervų.

-- Tai tik prielaida. Visi turi nervus. Ypač buvusieji fronte.

(Bus daugiau)

LITHUANIA 700 YEARS KELIAUJA Į PASAULĮ

Emilija Čekienė

Apie šį leidinį mūsų spaudos puslapiuose pradėjome skaityti jau prieš keletą metų. Daugelis net kantrybės neteko belaukdamas ir nebetikėdamas jo pasirodymu.

Bet pagaliau, kartu su pavasariu skelbiamomis kregždėmis šis neeilinis leidinys išvydo dienos šviesą. Per lietuvių spaudos puslapius ir radijo bangomis apskriejo visą Ameriką seniai laukta žinia ir ji buvo visur džiaugsmingai sutikta.

Šio veikalą pristatymą lietuvių visuomenei atvyko vienas iš autorių ir redaktorių dr. Albertas Gerutis, Lietuvos Pasiuntinybės Patarėjas iš Šveicarijos. Jis savo misiją pradėjo New Yorke, kur gimė tas veikalas, Lietuvos Nepriklausomybės Fondui eilę metų be didelės reklamos ir triukšmo telkiant lėšas. Be to, knygos redaktorių apylankė Bostoną, Clevelandą ir Chicagą, kur buvo aktyviųjų visuomenės darbuotojų kviečiamas. Deja, negalėjo kvietimų priimti į kitas JAV lietuvių kolonijas dėl laiko stokos pasitraukus iš tarnybos mėnesiui atostogų.

Taigi pagrindinis su tuo veikalu supažindinimas buvo New Yorke, gyvai vadovaujant pirmajam LNF pirmininkui ir steigėjui Vytautui Abraičiui, kuris pradėjo šiuo prasmingu žodžiu, nusakydamas fondo ankstesnius rėmimo darbus:

"Pasinaudodamas programos vedėjo teisėmis jaučiu maloniją pareigą šia proga išreikšti pasitenkinimą savo įpėdiniams -- Nepriklausomybės Fondo valdytojais, kurie fondo steigėjų numatytus Fondui uždavinius tęsė ir tęsia. Tiesa, tie Fondo uždaviniai per eilę metų, gyvenimo diktuojami, keitėsi. Nepriklausomai, Fondas ypač savo pradžioje yra finansavęs ir tokius reikalus, iš kurių jis sau jokios reklamos padaryti negalėjo, bet Lietuvos ir lietuvių reikalus. Kartais ir ne visų pilnam pasitenkinimui, bet išliko Fondo Valdytojai iš tikrųjų pagrindiniam Fondo tikslui finansuoti, nekonkuruo-

"LITHUANIA 700 YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

Tai vertinga dovana nebekalbantiems savo tėvų kalba vaikams ir amerikiečiams draugams.

Jant su kitais Fondais tik tuos darbus, kuriuos kiti dėlvienų kitų priežasčių to nedaro, arba nepajėgia atlikti, o tai yra darbai dėl kurių tikslingumo ir reikalingumo turimas visuotinis pripažinimas. Vienu iš tokių darbų, dabartinės Fondo vadovybės pastarųjų metų, be visos eilės kitų, darbo vaisių švenčiame šiandien, pristatant visuomenei 474 puslapių "Lithuania 700 Years" knygą ir jos autorius.

Prieš keletą metų aš buvau artimai įsijungęs į išleidimą knygos "Prezidentas Antanas Smetona" ir todėl iš patirties labai gerai žinau, ką tai reiškia mūsų sąlygomis suorganizuoti autorius, finansus, išspausdinimą, išleidimą ir išplatimą

knygos. Už visą tai aš kaip pirmasis Nepriklausomybės Fondo pirmininkas lenkiu galvą ir dėkoju dabartinei ir prieš tai buvusioms Fondo vadovybėms. Esu tikras, kad prie to jungiasi ir daugelis kitų".

Į garbės prezidiumą buvo pakviesti: Lietuvos Generalinis Konsulas A. Simutis, aktyvusis to leidinio rėmėjas dr. V. Paprockas, ir visi keturi dalyvavę autoriai: prof. Juozas Jakštas, prof. Jonas Puzinas, dr. Algirdas Budreckis ir autorius bei redaktorius dr. Albertas Gerutis, kuriuos simboliškai pagerbė dvi tautiškais rūbais pasipuošusios lietuaitės, prisegamos po gėlę. Tai Eglė Žilionytė ir Sniegulė Liaukutė. Penktasis autorius Lietuvos Diplomatinijos Šešas Stasys Lozoraitis iš Romos pats nedalyvavo, bet atsiuntė prasmingą sveikinimo žodį, kurį pirm. V. Abraitis paskaitė.

Žodžių veikalą išleidimu pasidžiaugė iškilnėse dalyvavęs Gen. Konsulas A. Simutis savo ir Lietuvos Atstovo J. Kajecko vardu, VLIKo pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, LLK pirm. V. Sidzikauskas, LMKF pirm. V. Leskaitienė ir visi autoriai trumpai nušvietė savo į tą leidinį įdėtą darbo eigą, o redaktorių dr. A. Gerutis išsamiai apibūdino jo vystymosi ir gimimo istoriją, primindamas sutiktas kliūtis, kurių didžiausia buvo redaktorių nuotolis nuo leidyklos bei spaustuvės. Dr. V. Paprockas to leidinio reikšmę apibūdino iš gyvenimiškos patirties. Abi kalbas jau skaitėme spaudoje. Jų mintys buvo skirtingos, gerai paruoštos ir gyvai bei įdomiai perduotos.

Veikalą išleidimą raštu sveikino Lietuvos Atstovas Washingtono Juozas Kajeckas, tarp kitko rašydamas:

"Giliai nuosirdžiai ta proga sveikinu Jūsų asmenyje veikalą leidėją -- Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, veikalą redaktorių dr. A. Gerutį ir autorius..."

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas prisitūnė tokio turinio sveikinimą:

"Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleisto veikalą "Lithuania" lietuvių visuomenei pristatymo ir redaktoriaus bei autorių pagerbimo proga nuosirdžiai sveikinu visus, kurių dėka jis išvyksta į pasaulį mūsų tautos daliai skelbti.

Sveikinu Jus, miela Pirmininke, nenuilstamai ir su dideliu kantrumu vadovavusią veikalą atsiradimui.

Sveikinu redaktorių - autorių dr. A. Gerutį, kitus autorius -- prof. J. Puziną, prof. J. Jakštą, dr. A. Budreckį ir min. S. Lozoraitį, -- į veikalą įdėjusius savo gilių studijų ir kruopštaus darbo vaisius.

Sveikinu kitus Fondo valdybos narius, kartu besisielėjusius veikalą pasirodymu.

Sveikinu visus Fondo narius ir talkininkus, sudėjusius lėšų veikalui išleisti.

Mūsų visų suteiktinėmis pastangomis atsirado nenykstantis paminklas ir graži dovana kraštimui, kuris praeitį pergyveno šviesias ir niūrias dienas ir kuris

Veikalą "Lithuania 700 years" autoriai su LNF pirmininke, leidyklos vedėju ir pristatymo šventės talkininkėmis. Iš kairės: prof. J. Jakštas, LNF pirm. Emilija Čekienė, prof. J. Puzinas, Eg. Žilionytė, dr. S. Gerutis, S. Liaukutė, leidyklos vedėjas St. Zobarskas, N. Staniulytė, dr. A. Budreckis.

V. Gruzdžio nuotrauka

E. Žilionytė ir S. Liaukutė veikalą redaktoriui dr. A. Geručui pagerbimo pobūvyje prisegė gėlę.

dabar pateko į pačias tamsiausias savo istorijos tūkanas.

Tai dovana kraštui, kurį vėl kada apglėbs skaidri šviesa ir kuriame jo savininkas vėl galės pilna krūtine kvėpuoti laisvės ir savo žemės oru.

Tai dovana kraštui, kurio vardas -- Lietuva...

Lieka siekti, kad ši "Lithuania" prasiveržtų į tas vietas, kur ji galėtų būti naudinga mūsų kovoję už Lietuvos laisvę. Jį galės plačiai atverti mūsų tėvynės padėties vaizdą ir gal ne vieną privers susimąstyti dėl tos netiesos, kuri vis dar lieka nepašalinta.

Čia noriu priminti, kad šis veikalas LNF lėšomis išleistas nėra pirmas. 1962 m. buvo išleista Laisvės Kovų Dainos, partizanų kūryba, iš kurios tą dieną Giedrė Noakaitė-Stankūnienė paskaitė keletą kūrinių.

Gerai žinoma, kiek daug nuveikė lietuviai su spaudos žodžio galia praityje laisvės kovose, ne mažiau nuveikė ir mūsų išeivija visuose kraštuose. Ir dabar, mūsų vispusiškos veiklos pagrindu yra spausdintas žodis, saaviems -- lietuviškas, o svetimams kitomis kalbomis, nes informacija apie Lietuvą ir dabar yra pati svarbiausia kovos priemonė, todėl nuo 1962 metų, po išleidimo minėto leidinio Lietuvos Nepriklausomybės Fondo lietuvių visuomenei skelbė žadėjo išleisti anglų kalba informacinį veikalą apie Lietuvą.

Šią idėją skelbė ir stengėsi įgyvendinti, nes neištesėti pažadai veda į nepasitikėjimą, į neviltį, slopina nuotaikas dirbančiesiems, rėmėjams o labiausiai stebėtojams.

Tačiau dideliems darbams reikia ir daug darbininkų, kurie juos paverstų tikrove. Idėjų sugalvoti, išskirti, kitus įpareigoti jas vykdyti yra daug lengviau, negu jas įgyvendinti. Teisingai kartą pasakė lietuviškų parengimų bei įvairių posėdžių patalpų priežiūrėtojas savo seniai matytam draugui, paklaustas, kokį darbą dirba. "Per visą savaitę kasdien nešioju į sąslavų dėžes kruvas idėjų, o jau po savaitę pirmadieniais jų susidaro kalnai ir aš pats vienas be talkos jau nebepajėgiu iš lietuviškų patalpų ištempti laukan, išvalyti patalpas naujoms ateinančio savaitgalio idėjoms".

Ir šį veikalą ruošiant idėjų netrūko, bet puikiai žinoma, kokiose sąlygose teko jas įgyvendinti. Gerai žinoma, kokiose sąlygose dirba mūsų visuomenininkai, rašytojai ir aplamai kūrėjai. Visi tie darbai atliekami vienu poilsio valandomis, po tiesioginio duonos pelnyto darbo, bendram tautos reikalui aukojant visą poilsio laiką.

Tokios sąlygose dirbo LNF valdyba, komitetai bei atstovai įvairiuose JAV miestuose. Tokiose pat sąlygose dirbo to veikalą autoriai. Todėl atsižvelgiant į tai, nenuostabu, kad šis leidinys, numatytas išleisti Lietuvos Laisvės Kovos Metais,

išvydo pasaulį dviem mėnesiais vėliau. Tačiau, prie to vėlavimo dar prisidėjo Amerikos streikų, Hong Kongo gripas ir New Yorką užgulus neįprastas sniego kiekis.

Betgi visvien tas leidinys buvo ruošiamas palyginti trumpą laiką. 1966 m. kovo 22 d. buvo pasirašyta sutartis su dr. A. Geručiu, Lietuvos Pasiuntinybės Patarėju Šveicarijoje, kuris sutiko rūpintis tokio veikalą paruošimu, įteikiant jo suredaguotus rankraščius iki 1967 m. gruodžio 31 dienos, ką jis ir atliko savo nuožniara pasikvietęs aukščiau minėtus autorius.

Kol rankraščiai buvo išversyti į anglų kalbą, LNF valdyba kontaktavo visą eilę amerikiečių leidyklų ir tarėsi dėl sąlygų pavedant jiems patiens platinimą amerikiečių tarpe. Priėmė išvados, kad geriausios sąlygos yra atiduoti Manyland Books leidyklai, kuriai vadovauja lietuvis rašytojas S. Zobarskas, nes be nuolatinės tą darbą stebinčios lietuviškos sielos bei rankos būtų neišvengta dar daugiau klaidų, kurių ir taip niekuomet neįmanoma išvengti, nes svetima tautai stilistui bei kitiems darbuotojams būtų daug daugiau lietuviškų neišlumų. O šiuo atveju, jie tuoju skambindavo p. Zobarskui, koks vardas tokio ir tokio žmogaus, kur pažymėta tik viena raidė, mat lietuviuose įprasta pasitenkinti tik pirmąja vardo raide. Su ta leidykla sutartis pasirašyta praeitą vasarą ir šį LNF siekia idėją įgyvendinti.

Kad šis stambus istorinis veikalas iškeliavo į platų pasaulį garsinti Lietuvos vardą, priminti pasauliui, kad Lietuva nuo senų laikų buvo, nors laikinai sovietinio okupanto dabar slopinama, bet tauta yra ir, vėl bus nepriklausoma savarankiška valstybė kitų laisvųjų tautų tarpe.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba dėkoja visiems šios idėjos įgyvendinimo talkininkams, padėjusiems keletą metų telkti tam darbui lėšų ir visiems aukotojams, kurių nei jokia auka nebuvo per mažą. Padėka priklauso visiems autoriams ir ypač redaktoriui dr. A. Geručiu, sutikusiam nešti didžiausią ir sunkiausią to darbo ir rūpesčio našta. Už šį didį atliktą darbą yra jiems dėkinga ne tik LNF valdyba, bet ir visa tauta.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

LNF pirm. Emilija Čekienė kalba veikalą "Lithuania 700 Years" visuomenei pristatymo ir autorių pagerbimo akademijoje New Yorke. Kairėje veikalą redaktorių dr. A. Gerutis.

V. Gruzdžio nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

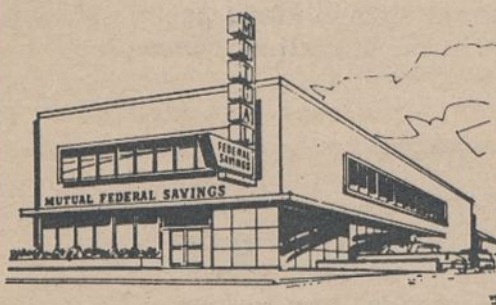
MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LB TARYBOS SESIJOS 1969. IV. 19-20 CHICAGOJ NUTARIMAI

1. JAV LB Taryba liūdi netekusi didžiojo Lietuvių Bendruomenės darbuotojo PLB Valdybos Pirmininko Juozo Bachuno, ir reiškia užuojautą jo šeimai, giminiams ir artimiesiems.

JAV LB Taryba sveikina naują PLB Valdybą ir jos Pirmininką Stasį Barzduką.

2. JAV LB Taryba sveikina Jo Eminenciją Kardinolą Antonio Samore ir dėkoja jam už jo ypatingą lietuviškų reikalų globą.

JAV LB Taryba sveikina Jo Ekscelenciją Vyskupą Antaną Deksnį ir Jo Ekscelenciją Vyskupą Povilą Marcinikų jų paskyrimo vyskupais proga.

3. JAV LB Taryba sveikina VLIKą, ALTA, BALFą, Lietuvių Fondą ir kitas lietuvių institucijas, organizacijas, įstaigas, spaudą, radiją ir televiziją.

4. JAV LB Taryba, išklausi JAV LB Centro Valdybos, švietimo Tarybos, Kultūros Fondo, I-jo Teatro Festivalio ir III-sios Tautinių Šokių šventės Komitetų pranešimų:

- juos priima ir tvirtina;
- reiškia padėką už atliktus darbus: JAV LB Tarybos Prezidiumui ir jo pirmininkui Juozui Kapočiui, JAV LB Centro Valdybai ir jos pirmininkui inž. Broniui Nainiui, švietimo Tarybai ir jos pirmininkui Jonui Kavaliūnui, Kultūros Fondui ir I-jo Teatro Festivalio Komitetui ir jų pirmininkui Anatolijui Kairiui, III-sios Tautinių Šokių šventės Komitetui ir jo pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui bei visiems šventės rengimo talkininkams, mokytojams, šokėjams ir dalyviams.

5. JAV LB Taryba dėkoja LB apygardos ir apylinkėms už ligšiolinę lituanistinių mokyklų paramą. Šiais Lietuvių švietimo ir šeimos metais prašo suintensyvinti pastangas sėkmingai praveisti mokinių telkimo vajų, steigti mokyklas, padėti išlaikyti esamas, ir rūpintis, kad jos visos augtų ir klistėtų.

Pilnesniam lietuvių religinių reikalų sprendimui bei aprūpinimui švietimo Taryboje sudaroma Religinė Komisija.

6. JAV LB Taryba prašo lietuvišką krikščioniškąją išeiviją aktyviau burtis į lietuviškas parapijas, kad jos liktų lietuviybės išlaikymo židiniais.

7. JAV LB Taryba pritaria Centro Valdybos minčiai įsteigti Lietuvių Informacijos Centrą. Pripažindama, kad šis reikalas yra nepaprastai svarbus, Taryba skatina Centro Valdybą šią informacijos įstaigą kurti bendradarbiaujant su kitomis institucijomis.

8. JAV LB Taryba dėkoja visiems Lietuvių Fondo darbuotojams bei nariams už LF teikiamą didelę paramą lietuviškiems reikalams, džiaugiasi LF augimu, prašo visu lietuvių jungtis į LF eiles ir padėti jam su-

teikti milijoną dolerių, kad tuo būtų užtikrinta dar didesnė parama lietuviybės išlaikymo darbams.

9. JAV LB Taryba dėkoja JAV LB Chicago apygardos valdybai ir jos pirmininkui Andriui Juškevičiui už sesijos globą, ir Jau-nimo Centrui už pastogę.

Sesijos Nutarimų Komisija: kun. Jonas Borevičius SJ, Jonas Jasaitis, Vytautas Kamantas, Jonas Kavaliūnas, Dalia Tallat-Kelpšaitė.

WANTED AT ONCE CRAFTSMEN TOOL & DIE MAKERS SCREW MACHINE-SET UP

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED
TOOL & DIE MAKERS AND SCREW MACHINE
OPERATORS AND SETUP MEN

EXCELLENT WAGES WITH OPPORTUNITY FOR
ADVANCEMENT

Company Benefit Programs Includes:

- ★ Life Insurance
- ★ Hospitalization
- ★ Major Medical
- ★ Company Paid Pension Plan
- ★ Paid Holidays And Vacation

APPLY CALL OR WRITE TO EMPLOYEE
RELATIONS MANAGER

EXIDE POWER SYSTEMS DIVISION ESB INCORPORATED

P. O. Box 1797, Sumter, South Carolina
(803) 469-8511

(33-36)

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

JAUNIMO ŠVENTĖ

Birželio 28 ir 29-tomis dienomis Los Angeles ruošiamą didžiulę Jaunimo šventę, jaunimo ansamblio dvidešimtmečiui paminėti. Birželio 28 d. įvyks iškilmingas banketas Sheraton West viešbutyje, su pačiom geriausiom meninėm įėgom, kokios tik jaunimas turi. Sekančią dieną: paimaldos 10:30 val. 12 val. jaunimo meno paroda para-

pijos salėje, po to 3 val. po pietų prasidės grandiozinė jaunimo šventė su tautiniais šokiais ir kitomis programos dalimis. Ši pagrindinė šventės dalis ruošiamą Santa Monicos Auditorijoje. Buvo numatyta pakviesti ir kaimynus latvius bei estus, bet jie atsisakė, nes neturi užtekčiai jaunimo programai paruošti.

Šiai šventei ypatingai ruošiamasi; bus išleisti ženklieliai, jubiliejinis leidinys,

kurį redaguoja Alė Rūta-Arbienė. Visai šventei ir jos programos parengimui vadovauja O. Razutienė. Šventės rengimo komitetui — I. Medziukas.

Laukiama jaunimo - svečių iš San Francisco, Vancouverio bei Seattle. V. Irl.

KARTONO BALIUS

Los Angeles birutininkės maloniai primena Los Angeles bei apylinkių lietuviams, kad š. m. gegužės 17 d., šeštadienį, 7:30 v. v. šv. Kazimiero parapijos salėje įvyksta didžiulis KARTŲNŲ BALIUS.

Idomi rež. D. Mackialienės vadovaujama programa. Puošnus p. S. Puikūnienės vedamas bufetas. Geras M. Krašto orkestras.

Įėjimas ir vaišės — 5 dol. asmeniui. Studentams ir pensininkams — 3 dol. (Sk.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Ar galite įsivaizduoti laikymą rankos šitaip per 10 metų?

Tai yra Ohio Bell simboliškas pigumo ženklas. Ši ištiesta ranka sako, kad mes stengiamės išlaikyti kainas žemai. Ir nuo 1959 metų mums tai pavyko padaryti. Vietinė telefono pasikalbėjimo kaina nebuvo pakelta dešimties metų bėgyje. O pasikalbėjimai su tolimomis vietovėmis net buvo nupiginti keletą kartų.

Mes tikrumoje jaučiame tą įtempimą. Kaip tai išleisdami milijonus metų iš metų praplėtimui

telefono patarnavimų. Mokėdami daugiau ir daugiau už reikmenis, kuriuos mes perkame. Ir vis dėlto nekeliamė kainų. Tikrai, stengiamės saugoti tuos centus labiau ir labiau, išryškindami savo biznio sumanymus ir pagerindami vėliausiais įrengimais. Ir vis spausdami stipriau.

Tačiau, tai nebuvo lengva. Ir darosi vis sunkiau su bėgančiu laiku.

Ohio Bell

Every time you pick it up, we try to keep it down.

HELP WANTED MALE

MACHINE OPERATORS TURRET LATHE UNIVERSAL MILL CUTTER SHARP.

Must have cutting tool and manufacturing experience. Top wages, excellent fringes.

GORHAM TOOL CO.

14401 Woodrow Wilson
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer
(34-36)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ALT SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, buvo sukvietas ALT skyriaus metinis susirinkimas iš klausyti valdybos pranešimų ir išrinkti naują valdybą.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas inž. R. Kudukis, pakviesdamas į prezidiumą p. Krygerį pirmininkauti, p. Jonaitienę sekretoriauti.

Pirmininko, išdininco V. Palūno ir kontrolės komisijos vardu p. Ildelio raportai parodė viso meto gerą veiklą, ir kad izde skyrius turi virš \$700.

Dr. J. Butkus padarė pranešimą apie rengiamus statydinti naujos parapijos apylinkėje naujus didelius lietuvių namus.

Skyriaus valdyboje viskas gražiai vyko ištisą metų, iki paskėmingo šių metų Vasario 16-tos minėjimo surengimo, iš ko ALT centru pasiūsta apie \$1,600 clevelandiečių sudėtų aukų.

Seniau, į ALT metinį susirinkimą priglūžėdavo po 3 atstovus nuo apie 50 organizacijų; visi verždavosi patekti atstovais, net pradėta galvoti apie įvedimą taisyklių atstovų skaičiui suvaržyti.

Ši kartą atvyko atstovai tik nuo apie pusės visų organizacijų, ir taine po 3 nuo visų.

Pats blogiausias dalykas buvo tai tas: kai kiti metais į ALT skyriaus susirinkimą atėję atstovai vienas per kito galvą lipo — spraudėsi patekti kandidatais į valdybą, kandidatų būdavo daugiau dvigubai negu reikia, ši kartą iš apie 20 kandidatų perstatytų į valdybą neapsiėmė NE VIENAS!

Senoji valdyba buvo atsisakiusi, kaip formaliai daroma. Po didžiausių pastangų pavy-

Literatūros ir šokio vakaro Clevelande programos išpildytojai. Iš kairės: V. Žilionytė, skaičiusi M. Venclausko kūrinių, Kęstutis Gaidžiūnas, A. Augustinavičienė, B. Auginas, A. Balašaitienė ir V. Kavaliūnas. Apačioje Šoktinio šokėjai pertraukos metu ilsisi. J. Carlos nuotrauka

ko įprašyti senąją valdybą pasilikti pareigose. Keistas buvo pirmesnių metų įkarštis ir šių metų nuostabus šaltumas, lyg ALT skyriaus Clevelande jau nereikia... Kas atsitiko — misterija. (kk)

• Ateitininkų metinė šventė įvyks gegužės 10 ir 11 d., šeštadienį, geg. 10 d., 7:30 val. vakare, šv. Jurgio parapijos salėje įvyks jaunimo pasilinksminimas-šokiai. Sekmadienį, 10:30 val. ryto pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje už gyvus ir mirusius ateitininkus. Po pamaldų akademija tos pat parapijos salėje. Paskaitą skaitys dr. V. Vygantas. Dalyvaus federacijos vadas dr. J. Pikūnas. Jaunimas išpildys meninę programą.

SAVAITGALIO DARBAS

Prosinimas Shaker Hts. namuose. Atvykti 10 val. ryto šeštadienį, permiegoti naktį ir darbovietė aplėdžiama sekmadienį 5 val. po pietų. 35 dol. savaitgaliui. Skambinti vakarais SK 1-8571. (36-39)

LITERATŪROS - TAUTINIŲ ŠOKIŲ VAKARAS CLEVELANDE

Balandžio 27 d. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos pastangomis įvykdytas Clevelande gyvenančių poetų-rašytojų kūrybos vakaras, dalyvaujant pačios mokyklos Šoktinio šokėjų grupei, buvo maloni staigmena savo kolonijose kūrėjų naujausioje poezijoje, novelėje ir net dramose ištraukose.

Balys Auginas ir Kęstutis Gaidžiūnas atstovavo poeziją, Aurelija Balašaitienė perskaitė novelę "Ir tokių reikia", Vacys Kavaliūnas pristatė ištraukas iš dramų "Mūrininkai" ir Mykolas Venclausko padavimą "Maras" perskaitė Violeta Žilionytė.

Kai kasdieninės kalbos žodynas jau sumenkinėjęs ir žodžio skurdumas didinamas angliškais priemonėmis, šių poetų ir rašytojų kūry-

ba buvo lyg nostalginis šauksmas į praeitį, atkasimas kalbinio turto klausytojo sąmonėje. Šoktinio šokėjai, jau gerokai užterėję šokio formose, buvo maloni įtarpa.

Vakarui pasibaigus tėvų komiteto suruošto-se vaisėse buvo pasidalinta išpūdžiais.

Tegu ir negausi auditorija (apie 130), tačiau širdinga ir dėkinga mūsų kolonijos žodžio atstovams.

Gaila, kad rašytojai, šokėjai turėjo būti nepasviestoje scenoje, salės priekyje degant porai lempų lubose ir besigelbstint nuo tamsos naudojantis per langus besiveržiančių paskutinių saulės spindulių šviesa. Garsiakalbio privolumas apsunkino tartį, o kartais nebuvo galima atpažinti žodžių. Visos tokios ir panašios aplinkybės vakarui primeta esamų sąlygų skurdą (o gal neapdairumą!) ir žiūrovą veikia slegiančiai.

Prieš vakaro programą įvyko vakaro atidarymas (mokyklos vedėjas A. Tamulionis) ir ižanginis žodis (A. Augustinavičienė). Ar nebūtų tikslingiau ir teisingiau iš karto eiti prie programos, kurios pasiklausyti susirenka salėn žiūrovai.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ir komitetei priklauso padėka už nepamiršimą rašytojų ir poetų, gyvenančių čia pat mūsų tarpe. Tegu apsidairo apie save ir kiti rengėjai, manding gal surastų menininkų ir kūrėjų ir "savam krašte".

(pm)

Gera proga šiuo metu yra sutaupyti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GEGUŽĖS 4 D. Motinos dienos minėjimas, naujos parapijos salėje. Reng. lit. mokykla.

GEGUŽĖS 10 ir 11 D. Ateitininkų šventė.

GEGUŽĖS 25 d. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos 20 metų jubiliejinis literatūros - dainos koncertas.

GEGUŽĖS 31 ir birželio 1 d. Clevelando lietuvių dailininkų paroda ir žuvusio skulpt. V. Raulinaičio pagerbimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia skautai akademikai.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

BIRŽELIO 29 D. Lietuviams Budžiams Remti valdybos ruošiamas gegužinė p. Mačių sodyboje, prie Nauj. parapijos.

RUGSĖJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Nauj. parapijos salėje.

LAPKRIČIO 5 D. Madų paroda. Rengia Korp! Giedra.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

MAINTENANCE ENGINEER

We are looking for a man with electrical background on AC and DC motors with knowledge of wiring prints. A background in plumbing and hydraulics is helpful. Top rates, excellent fringe benefits and steady overtime including.

For further information contact Robert Saxer.

ART GRAVURE CORP.

1845 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND, OHIO
216 — 861-1750

(35-36)

MACHINISTS BRIDGEPORT OPERATORS MILLING MACHINE OPERATORS

Good starting rate, 55 hour week, all fringes including hospitalization, insurance, bonus, profit sharing, uniforms.

APPLY IN PERSON

FORM-A-TOOL

8610 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO

(36-37)

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER,
23 Mendon St.,
Worcester, Mass. 01604

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Nepaisant kur jums pasitaikytų būti, didžiausio Ohio banko čekis gali būti gražus.

Nes juo labiau žinomas bankas, juo geriau yra žinomi jo klientai.

Taigi prašyk mūsų to Beautiful Check. Jūsų vardas greta mūsų p. sako gražius dalykus apie jus.

Cleveland Trust
OHIO'S LARGEST BANK

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Taryba po šių metų Vasario 16 d. minėjimų gavo aukų iš 57 lietuviškų organizacijų ar ALT-os skyrių. Jų tarpe buvo septynios LB apylinkės, prisiuntusios surinktas aukas tiesiog ALT-ai.

Laisvės darbo reikalams aukas rinko ir ALT-ai prisiuntė septynių parapijų kunigai: prel. L. Mendelis, Baltimore, kun. S. Morkūnas, Sioux City, kun. S. Saulėnas, Cambridge, Mass., kun. A. Vainauskas, Nashua, N. H., kun. J. Zuromskis, Lowell, Mass., kun. A. Abračinskas, Norwood, Mass., kun. V. Martinkus, Providence, R. I.

Daugiausia aukų surinko Chicago, Detroitas, Bostonas, N. Yorkas, Brocktonas, Los Angeles, Miami, Rockfordas, St. Petersburgas, New Britain, Lake County, Indiana ir Kenosha.

• IV-sios Dainų šventės repertuaro dalis — muz. Br. Budriūno kantata "Lietuvos šviesos Keliu" jau paruošta išsiuntinėti. Muzikinė Komisija prašo JAV ir Kanados lietuvių choras registruotis ir kartu pranešti kiek vienetų tos kantatos reikia atsiųsti. Adresas: Muz. Petras Armonas, 4538 So. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609.

• Gen. Vladas Mieželis, nuoširdus Dirvos bičiulis ir rėmėjas, iš Chicagos persikėlė gyventi į Arizoną. Jo naujas adresas: Vladas Mieželis, c/o Walter Liubartas, 8834 N. 2nd Way, Phoenix, Ariz. 85020.

• K. Cicėnas, gyv. Chicagoje, perskaitęs Dirvoje, kad savanoris-kūrėjas, Nepriklausomybės kovų invalidas Petras Pleskevičius nepajėgią užsimokėti už Dirvą ir prašas, kad kas nors jam laikraštį užprenumeruotų, užmokėjo už visus metus, kad Pleskevičius su laikraščiu nesiskirtų.

K. Cicėnui, atsiliepusiam į savanorio-kūrėjo šauksmą ir tuo pačiu parėmusiam lietuviškąją spaudą, Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• Juozas Venys, gyvenęs Vokietijoje, jau eilę metų prenumeruoja Dirvą. At-

naujindamas prenumeratą rašo: "Dirva esu labai patenkintas ir mielai visą nuo pradžios iki galo perskaitau. Labai tik man nepatinka, tai Amerikoje gerai įsikūrusių DP (ne visų) tarpusavio rietenos ir bereikalinga puikybė".

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!

Lietuviškos vasarvietės Cape Cod vilos AUDRONĖ savininkai dr. Ed. ir Marija Jansonai praneša, kad šiais metais vila Audronė atidaryma nuo birželio mėn. 21 dienos ir jau dabar priimami užsakymai. Kreiptis: Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124. Telef. 288-5999, o po birželio 21 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville Cap Cod Mass. 02655.

Visi maloniai kviečiami atvykti ir praleisti savo atostogas prie atviro Atlanto jūros plažo, pušų pavėsy ir žalumynuose paskendusioje viloje Audronė.

• Finansų komitetas Jaunimo žygiui už tikėjimo laisvę remti sudarytas Chicagoje ir patvirtintas centrinio komiteto Clevelande. Jį sudaro: Jurgis Augius — pirmininkas, Rita Baraitė — Skaučių seserijos atstovė, Eglė Juodvalkytė — Korp! Neo-Lithuania atstovė, Vyt. Narutis — Stud. ateitininkų atstovas, Vald. Šadauskas — Akad. skautų sąjūdžio atstovas, Alf. Pargauskas — Korp! Grandis atstovas, Ad. Viliušis — Moksl. ateitininkų atstovas ir Pov. Žumbakis — JAV LB c. v. atstovas. Gegužės 9 d., 7:30 val. vak. Jaunimo Centre ruošiamas simpoziumas — žygio pristatymas. Visi kviečiami dalyvauti.

PATIKSLINIMAS

Chicagos teisininkų veiklos aprašyme (Dirva nr. 34) paskelbta, kad teisininkus J. Gudauską ir V. Mieželį sveikina Clevelando teisininkų vardu P. Stravinską.

P. Stravinską mus prašo patikslinti, kad sveikinimą abiem teisininkams jis pasiuntęs ne Clevelando teisininkų, bet savo asmeniškai vardu.

Lietuvos Valstybės Teatro baleto
artistui

A. A.

JONUI VASILIAUSKUI

Bostone mirus, jo mylimą žmoną TATJANĄ, dukrą SVETLANĄ ir visus artimuosius užjaučia ir kartu liūdi

Ona ir Juozas Andriai

Lietuvos Valstybės Teatro Baleto artistui
A. A.

JONUI VASILIAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame poną TATJANĄ, dukrą SVETLANĄ ir visus artimuosius

Petras ir Nijolė Maželiai

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
sukaktuvinio seimo

BANKETAS-BALIUS

įvyks š. m. gegužės 31 dieną, 8 val. vak.,

HOTEL ROOSEVELT,

Madison Ave. ir 45 Street, NEW YORK, N. Y.

Vakarienės metu dainuos sol. Irena Stankūnaitė.

Gros Joe Tomo orkestras.

Stalai užsisakomi ir kvietimai gaunami pas dail. J. Bagdoną tel. 441-2374 ir pas P. Paprocką tel. MI 7-9070.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti.

Rūbai vakariniai.

Rengimo Komitetas

Australijos Lietuvių Bendruomenės Sydneyje apylinkės naujoji valdyba, kuri buvo išrinkta š. m. balandžio 27 d. Stovi iš kairės: P. Alekna, V. Bitinas, A. Kaminskas, V. Deikus ir B. Genys.

V. Vilkaičio nuotrauka

NEW YORK

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos iškilmingas banketas-balius, puošniame Roosevelt viešbutyje, Madison Ave. ir 45 St., New York'e įvyks gegužės 31 d., 8 v. v. Prašoma registruotis pas dail. J. Bagdoną telefonu 441-2374 ir pas Petrą Paprocką MI 7-9070. Rengimo komitetas maloniai kviečia lietuvių visuomenę atsilankyti.

PAMINĖJO KOMPOZITORIŲ JUOZĄ NAUJALĮ

Š. m. balandžio 27 d., Apiešimo parapijos salėje Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugija paminėjo komp. Juozo Naujalo 150 m. gimimo sukaktį, tuo būdu norėdamos sukelti lėšų šią vasarą studijuojantiems Fordhamo universitete li-tuanistiką lietuviams studentams.

J. Naujalo gyvenimą ir kūrybą išsamiai savo ilgoj paskaitoj nušvietė jo buvęs choristas kun. J. Budreckas, ilgiausiai sutojęs prie jo bažnytinės kūrybos, nepamirštamų lietuvių giesmių ir mišių, o taip pat ligi šiol populiariausiomis išlikusių lietuvių tautoj patriotinių dainų, iš kurių keletą padainavo solistai Louise Senken ir Stasys Citvaras, akompanuojant A. Mrozinskui.

Antroje programos dalyje poetės Kotryna Grigaitytė ir Ona Audronė paskaitė iš savo kūrybos. L. Žitkevičius atsilankiusius pralinksmino humoristine kūryba, o aktorius Juozas Boley paskaitė iš Nelės Mazalaitės "Miestelis, kuris buvo mano" ir daugelio talentų Paulius Jurkus programą užbaigė, kuriai jis ir vadovavo paskaitydamas apie "Kiškį piškį". Fordhamo universiteto prof. A. Vasys pranešė apie lietuvių kalbos dėstytojus šiai vasarai ir studentus, kviesdamas skirti stipendijas.

• Dail. K. Žoromskio meno kūrinių parodos atidarymas įvyko balandžio 20 d.

jo studijoje, 163 West 23rd Street, New York'e. Paroda tęsiasi iki balandžio 26 dienos.

TORONTO

• Lietuvių Tautinės Sąjungos Toronto skyriaus nariai buvo susirinkę šių metų balandžio 27 d. Lietuvių Namuose ir aptarė įvairius su tolimesne veikla susijusius klausimus. Į atsiradusią valdyboje vokuojamą vietą vienbalsiai buvo išrinktas Alb. Plioplys.

Dabartinė po persitvarkymo valdybos sudėtis tokia: J. Česėkas — pirmininkas, A. Plioplys — vicepirmininkas, V. Petraitis — sekretorius, P. Kvedaras — išdininkas ir P. Bastys narys spaudos ir propogandos reikalams.

Orui atšilus, birželyje pavesta valdybai rūpintis organizavimu narių išvykos Wasagoje.

CHICAGO

• Lietuvos kariuomenės pirmosios priesaikos 50 metų sukakties minėjimas įvyks gegužės 11 d., Jaunimo Centre, Chicagoje. 11 val. ryto Jėzuitų koplyčioje bus pamaldos. Po pamaldų, prie paminklo bus padėtas vainikas. Po to salėje bus įdomi grupinė paskaita: Savanorių ir mūsų dienomis. Paskaitą skaitys Domas Velička ir du Pedagoginio Lituanistinio Instituto studentai: Danutė Bruškytė ir Vytautas Ramonis.

Minėjime kviečiama dalyvauti lietuvių visuomenę ir organizacijos su vėliavomis. Įėjimas laisvas ir nebus renkamos jokios aukos. Minėjimą rengia Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Chicago skyrius.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

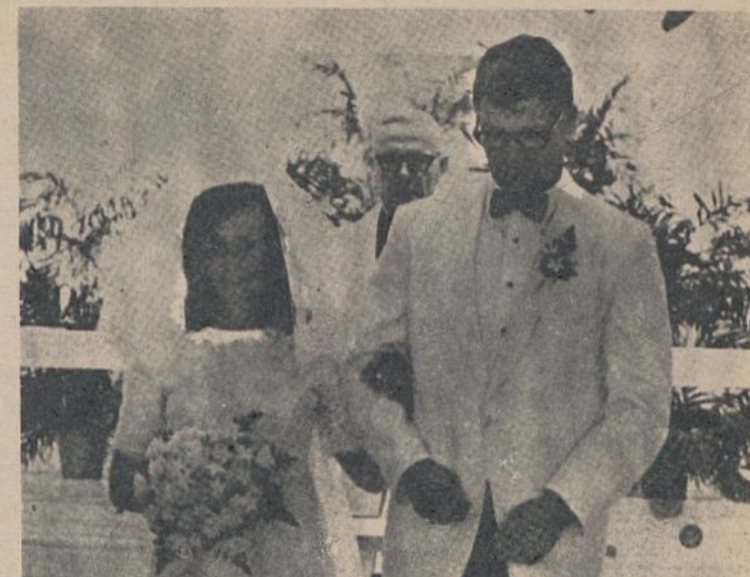
P A D Ė K A

ALT S-gos Baltimorės skyrius ir Studentų Sąjungos skyrius širdingai dėkoja Clevelando Grandinėles tautinių šokių grupei ir jos vadovui L. Sagiui už puikiai atliktą programą Baltimorėje balandžio 19 dieną. Programa buvo išpildyta: meistriškai-artistiškai ir su natūralia šypsena veiduose. Mes ilgai jūsų neužmiršime. Nuoširdus patarimas visoms lietuvių kolonijoms pasikviesti Grandinėles. Pamatysite ko dar nesate matę.

ALT S-gos skyriaus
pirmininkas :
Vladas Bačanskas

Baltimorės Studentų S-gos
skyriaus pirmininkė:
Jūratė Aušraitė

Electrician
Wanted Electrician and Repairman, Steady employment. Fringe benefits. Good working conditions.
Apply in person
Sharon Steel Corp.
7951 Maple Ave. Dearborn, Mich. (34-40)

Irena Marcheraitė ir Stasys Petravičius balandžio 19 d. susitaukė Chicagoje. Abu jaunėji po vestuvių išvyko į Kaliforniją, kur jaunasis nuo seniau pastoviai įsikūręs. Inž. Stasys Petravičius yra Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio pirmininkas ir tarnauja Douglas lėktuvų projektavimo firmoje. J. Gaizūčio nuotrauka

BALETAS

Jūratė ir Kastytis

Muzika Juozo Gruodžio

Premjera: 1969 m. geg. 17 d., 8 v. v.

II spektaklis: 1969 m. geg. 18 d., 3 v. p.p.

MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS
AUDITORIJOJE

Lithuanian Plaza, W. Marquette Road
ir California Ave., Chicago, Illinois

Choreografija: Birutė Nagienė,
Mezosopranas Aldona Stempuzienė
Deklamatorius: Leonas Barauskas
Filmas ir fotografija: Algimantas Kezys, S. J.

Toronto Univ-to Modernaus Šokio Ansamblio
Jaunimo Teatras
Simfoninis Orkestras
Dirigentas: DARIUS LAPINSKAS

BILIETAI GAUNAMI:

MARGUTYJE, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629
Tel. GR 6-2242; GR 6-2271
MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 8-4585

Užsakant paštu, prašoma čekius išrašyti Margučio vardu.
Bilietai kainos: Parterėje: \$8, \$6, \$5. Balkone: \$7, \$5, \$3.

Rengia MARGUTIS